

katedra

MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

»KATEDRO« mariborskih študentov izdaja Zveza študentov Jugoslavije Odbor mariborskih visokošolskih zavodov • Urejuje uredniški odbor, glavni urednik Darko Pašek, odgovorni urednik Feri Horvat • Katedra izhaja vsako drugo sredo • Naslov uredništva je: Maribor, Gregorčičeva 30, telefon 35-96 • Tekoči račun: 604-13-608-70 (za Katedro) • Tiska: Casopisno podjetje »Mariborski tisk« • Cena 30 din

MARIBOR
17. APRILA 1963
ŠTEVILKA 14
III. LETNIK

I. IZDAJA

SPREJELI SMO NOVO USTAVO

Sprejeta je nova ustava, temeljni zakon razvoja in napredka socialistične Jugoslavije. Pomembni namen tega zgodovinskega dokumenta je, pravno določiti doseženo stopnjo družbenih odnosov in s tem zagotoviti še hitrejši napredek proizvodnih sil, skladen razvoj socialističnih odnosov in nasploh odpreti nove perspektive za življenje naših delovnih ljudi.

»... Z ustavo ne želimo ovekovečiti vsako posredno obliko danih družbenih in političnih odnosov. Ona jih regulira v njihovem razvoju, to je v skladu z načelom, da napredku ni konca. Zato naša ustava idejno formulira osnovne cilje organizirane akcije socialistične družbe. To je v naši družbi možno in nujno, ker ni razdeljena na antagonistične razrede in antagonistične interese. Delovni ljudje imajo v bistvu interese in cilje in s tem objektivno osnovo za njihovo ustvaritev. Ti cilji so zasnovani na oblikih socialističnih in humanističnih težnjah sodobnega človeka, na znanstvenih dognanjih, ki so potrjena z dosedanjim prakso družbenega razvoja. Po svoji vsebini je naša nova ustava plod in ogledalo velikih revolucionarnih pridobitev in uspehov socialistične izgradnje, ki so jih delovni ljudje Jugoslavije ustvarili v težkih borbah in težkih naporih, čisto z mnogim odrekanjem in žrtvami, na čelu z Zvezo komunistov in tovarišem Titom.« (Edvard Kardelj)

V kako veliki meri se naši delovni ljudje zavedajo pomembnosti sprejema nove ustave, nam dokazujejo javne razprave, v katerih je v nekaj mesecih na več kot 70 tisoč sestankih in zborih sodelovalo preko 6 milijonov občanov ali vsak tretji član naše družbe. V tej široki in pomembni politični akciji so naši ljudje ponovno dokazali, kako zelo so zainteresirani za vsebino in oblike nadaljnjega razvoja socialistične družbe in to nam še posebej jamči, da bodo načela, formulirana v novi ustavi, prišla v vsakdanjo praksi do polne veljave.

Nadaljevanje vsestranske aktivnosti delovnih ljudi, ki so sodelovali v razpravah o predosnutku ustave in s tem ustvarjali svoje človeške pravice, bodo volitve, ko bomo v maju in juniju volili predstavnike v občinske, okrajne in republiške skupščine ter v zvezno skupščino. To je tudi prva pomembnejša konkretna realizacija načel nove ustave.

Marsikateri izmed nas, študentov, bo tokrat prvič volil in nedvomno bo to zanj pomemben dogodek, kajti voliti pomeni še intenzivneje se vključiti v družbeno politično dogajanje, kjer nas čakajo vse večje naloge in odgovornosti.

Feri Horvat

NA II. REPUBLIKSI KONFERENCI
ZVEZE ŠTUDENTOV V LJUBLJANI

V ospredju idejna vzgoja

25. aprila bo v Ljubljani II. republiška konferenca zveze študentov, ki ji bo prisostvovalo nad 100 delegatov iz Ljubljane, Maribora in Pirana. I. republiška konferenca je bila lani aprila v Mariboru in je bila posvečena obravnavi študijske in socialno-ekonomske problematike. Na letošnji konferenci slovenskih študentov bo glavna točka dnevnega reda idejna vzgoja študentov. Razen tega bodo delegati obravnavali študentovsko mednarodno aktivnost s posebnim poudarkom na problematiki študija tujih študentov pri nas.

Mariborske študente bo na konferenci zastopalo 25 delegatov in bodo imeli 2 koreferata in to o idejno-vzgojni problematiki na višjih šolah in o študentskem tisku.

Namen konference je kritično analizirati slabosti in pomanjkljivosti pri vsestranskem idejnem usmerjanju študirajočih mladine ter pri neposredni organizaciji idejno-vzgojnega dela v zvezi študentov. Obenem bo pa konferenca delovni dogovor za nadaljnjo aktivnost študentske organizacije. Njen veliki pomen je v tem, da pride do boljše povezave in izmenjave mnenj med študenti vse Slovenije, kajti le na osnovi skupnih stališč bo naša dejavnost uspešnejša.

Seminarji med študijskim letom

Mariborska sekcija izrednih študentov VEKS zajema izredno široko področje — ves bivši mariborski okraj razen ptujske in ormoške občine. Temu primerno je tudi ogromno število njenih članov in tudi veliko število študentov, ki sploh niso povezani s sekcijo. Njen položaj je prav gotovo nekaj posebnega — vse informacije, ki jih svojim študentom posredujejo ostale sekcije, lahko dobijo

Mariborčani kar na šoli. Zaradi tega je manjša tista povezanost sekcije, kakršno lahko vidimo drugod. Prednost sekcije v Mariboru pa je seveda bližina šole in možnost najtesnejšega sodelovanja s šolo.

Sekcija obstoji že od vsega začetka delovanja VEKS in je v njej včlanjenih preko 800 študentov, vendar mnogi med njimi zelo malo sodelujejo s sekcijo. Nekateri so

morda omagali sredi naporne študijske poti, drugi so se zadovoljili s polovičarstvom iz kakršnih drugih razlogov. Velik del je pa že blizu diplome, tudi ti sodelujejo s sekcijo le v manjši meri; pripravljajo se namreč na zadnje, specialne izpite svojih oddelkov, za te je pa navadno tako malo kandidatov hkrati, da sekcija ne more zanje prirediti seminarjev. Za morebitno pripravljanje v manjših skupinah pa se dogovarjajo kar sami. Približno 40 izrednih študentov z mariborskega področja pa je že diplomiralo.

Izkušnje dosedanjih let kažejo, da je sekcija skoraj neobhodno potrebna študentom, ki se kot bruci po 14. uri prevlejo iz uslužbenca v študenta. Temu je prilagojen tudi program seminarjev mariborske sekcije. Sestavila ga je po anketi med svojimi novimi člani, ki so se le-ti jeseni vpisali. Zaradi tega je sekcija v študijskem letu 1962/63 izvedla seminarje iz ekono-

mike podjetij, matematike in knjigovodstva, trenutno teče seminar iz splošnega gospodarskega prava, v maju pa je na programu še skrajšan seminar iz politične ekonomije. Razen teh splošnih seminarjev, na katerih so predavali vedno profesorji šole, je bilo tudi nekaj intenzivnih seminarjev za manjše skupine študentov — iz gospodarske matematike, iz gospodarske statistike (vzporedno 2 seminarja).

Tako so torej bili na programu seminarji iz šestih predmetov I. letnika. Če upoštevamo, da večina izrednih študentov ni dolžna opravljati izpita iz predvojaške vzgoje, imajo torej izredni študenti te sekcije možnost, da opravijo izpite — pogoj za III. semester že v juniju. Ti predmeti, iz katerih so imeli seminarje, so namreč obvezni na vseh oddelkih VEKS.

Tudi odziv na seminarje je letos mnogo boljši, saj jih je sekcija planirala po anketi, in tako dala možnost obiskovanja vsem; prejšnje leto pa so se nekateri seminarji časovno križali.

mm

Namesto uvodnika

Cesto ugotavljamo, da je premalo aktivnost mladih ljudi razlog za utrujenost in izgubljenost. Kadarkoli si prizadevamo razvozlati vprašanje premale zainteresiranosti za kulturne dogodke, za družbeno-politično dogajanje doma in po svetu, naletimo na korenine nepopolne vzgoje v srednji šoli, v kolektivih, preko terenskih organizacij ZM, kulturno prosvetnih ustanov, delavske univerze in podobno. Ta pomanjkljiva vzgoja v največ primerih ni posledica premale aktivnosti naštetih organizacij, gre le za način pristopa k mlademu človeku, za možnosti, ki se mu nudijo za sprostitev in neposredno sodelovanje v raznih prireditvah.

Vzemimo preprost primer: Mnogi ljudje ne poznajo dejstva, kako veliko število mladih ljudi ima danes, kljub »atomskemu« tempu življenja, na moč prozaični dirki za materialnimi dobrinami, kljub intenziviranemu sistemu študija, hobby — pisanje.

Drugi primer: Ali ste kdaj pomislili, koliko mladih ljudi se od časa do časa rado izkaže v družbi z recitiranjem pesmi, največkrat domačih pesnikov?

Ob malem številu mladinskih prireditev v Mariboru, mali pozornosti, ki se posveča mladinskemu glasilom, ki jih je v Mariboru precej, podobno velja tudi za ostale oblike kulturnega življenja mladine, npr. pevske zborove, folklorne skupine, mladinski oder i. p. d. je kaj lahko razvidno, da so možnosti za aktivnost tistih, ki bi se sicer radi udeleževali, pa jim primanjkuje neposredne pobude, zelo male. (npr.: z razširitvijo srednješolske rubrike našega lista smo pridobili za delo v njej okrog 20 do 30 dela voljnih sodelavcev).

Nedvomno bi tudi študentje raje obiskovali prireditve, pri katerih bi lahko tudi sami sodelovali. Primer: večer jazza in poezije, ki je bil najbolj obiskana prireditev študentskega kulturnega tedna, ki se je sicer odlikoval po neposrečeno izbranem repertoarju.

premalo obvestili javnost (kljub množici plakatov) in da zaradi tega prireditve niso bile vedno dovolj obiskane. Zamerimo lahko tudi študentom, ki so za prireditve vedeli, pa se jih niso v polnem številu udeležili. Repertoar bi lahko bil boljši. Sicer pa študentski teden je za nami. Za drugo leto nam ostaja priloženost, da popravimo napake in bo Aprilski študentski teden dosegel svoj namen, da bo res manifestacija študentske kulture.

● Si spremljal oziroma sodeloval pri diskusijah o predosnutku ustave?

— Sodeloval sem v razpravah o predosnutku ustave na terenski organizaciji SZDL ter na šoli.

● Kaj misliš o sistemu volitev ljudskih poslancev po novi ustavi?

— Nov sistem volitev je po mojem mnenju zelo ugoden, ker omogoča vsakemu državljanu, da voli in je izvoljen.

● Aktivno sodeluješ pri ZŠ na šoli?

— Pri odboru ZŠ vodim

komisijo za MDB. Pri nas je težko aktivno sodelovati, ker imamo obsežen urnik predavanj in vaj.

● Poseben dogodek iz študentskega življenja, ki ti je ostal v spominu?

— Dogodkov je bilo toliko, da ne vem, kateremu bi dal prednost. Zame je bilo veliko doživetje, ko sem bil prvič na predavanju in ko sem polagal prvi izpit.

● Kdo misliš, da bo zmagovalac šahovskega dvoboja Botvinik — Petrosjan?

Navijam za Botvinika, vendar mislim, da bodo odločila Petrosjanova leta. Zato dajem Petrosjanu prednost.

● Kako preživiš nedeljo?

— Dopoldne po navadi spim. Popoldne si ogledam nogometno tekmo (seveda, če je). Pri vsem tem pa tudi na študij ne pozabim.

Tako se je končal pogovor z Zmagoslavom Tinto, študentom drugega semestra višje stomatološke šole.

II. aprilski študentski kulturni teden

Ze drugi so priredili študentje mariborskih višjih šol svoj »Aprilski kulturni teden«. Letos je obsegal program študentskega tedna naslednje prireditve: predstavo drame »Hiša na robu mesta« v interpretaciji amaterske skupine »Slave Klavore«, slovenski film »Peščeni grad«, literarni večer pesnikov Me-

narta, Krakarja in Juga ter pisateljev Hinga in Gabrovičeve, večer jazza in poezije in študentski ples.

Ni naš namen kritizirati izbor repertoarja prireditev, vendar ne moremo mimo tega, da ne bi opozorili na stvari, ki bi jih bilo mogoče bolje urediti. Tako so na primer najavili, da bodo prišli na premiero filma »Peščeni grad« režiser Boštjan Hladnik in nekateri igralci, vendar ni bilo nikogar. Prav tako tudi sam izbor filma »Peščeni grad« ni bil najprimernejši, saj so ga v istem času vrteli tudi mariborski kinematografi. Kar zadeva prihod režiserja in igralcev, bi se z malo boljšo organizacijo dalo urediti tudi to vprašanje in ne bi ostalo pri praznih obljubah. Zdi se mi tudi, da bi organizator študentskega kulturnega tedna lahko poskrbel za boljše populariziranje prireditev med študenti, saj smo jih na žalost videli na predstavah mnogo manj, kot bi jih moralo biti. Najbolj uspela prireditev je bil literarni večer. Na njem smo opazili številne zadovoljne obiskovalce, res so vzpostavili odlično stik z izvajalci. Zanimanje je lahko, da ni bil program del, ki so jih literati predstavili, bolj obširen. Vzdušje na tem večeru je bilo sproščeno in nevsiljeno. Dela, ki so jih literati brali, so bila pri poslušalcih dobro sprejeta. Zelim si lahko še več takih večerov.

Če analiziramo uspeh študentskega tedna v celoti, moramo žal priznati, da ni povsem uspel. Organizatorjem lahko zamerimo, da so

Podelitev prvih Kidričevih nagrad

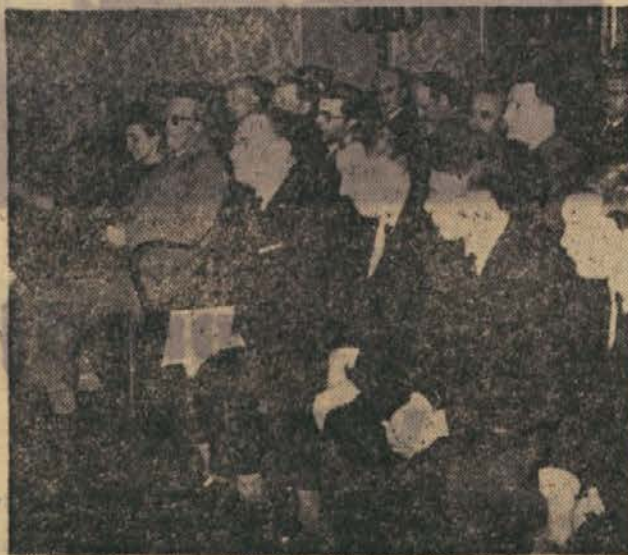
V prostorih občine Maribor Center so 11. aprila, ob 10. obletnici smrti Borisa Kidriča, podelili prve Kidričeve nagrade. Podelil jih je predsednik upravnega odbora sklada Kidričevih nagrad pri združenju visokošolskih zavodov v Mariboru prof. Miro Bračič. Nagrade je prejelo pet študentov mariborskih višjih šol, ki so sodelovali pri razpisnem natečaju:

Franc Simčič, diplomant višje tehnične šole, za temo »Pregled reorganizacije transporta v Metalnici«.

Ivan Lešnik, diplomant višje tehnične šole, za razpravo »Načrt elektroopreme za trihodni mikalnik«.

Matjaž Mulej, absolvent višje ekonomsko-komercialne šole, za nalogo »Ekonomske integracije in njihov vpliv na naše gospodarstvo«.

Vili Ernceel, študent višje agronomске šole, za razpravo »Osnove za čimbolj rentabilno proizvodnjo sladkorne pese v zvezi načrtnega pridobivanja zadostnih količin za predelavo v tovarni sladkorja Ormož«.

Stane Kelhar, izredni študent višje pravne šole, za delo »Uporaba seloteje prozornega lepilnega traku kot sredstva pri zavarovanju sledov kaznivih dejanj«.

Svečanosti so se tudi udeležili predstavniki političnih in

družbenih organizacij občine in okraja Maribor Upamo, da bodo te nagrade spodbuda vsem mariborskim študentom za nadaljnje delo na znanstveno raziskovalnem področju, vsem nagradencem pa čestitamo.

Slabi učni uspehi na srednjih šolah

Zakaj se ne učijo? Zakaj ni uspeh boljši?

To so vprašanja, ki se neseštokrat ponavljajo.

Pri nas se vsekakor na moč trudimo, da bi izboljšali sistem izobraževanja, to dokazuje podatek, da npr. samo letošnji proračun v občini Center za šolstvo znaša nad 1 milijardo dinarjev. In kakšen je uspeh? Ali so te lepe vsote res dobro naložene?

Pred dnevi sem prisostvoval sestanku okrajne komisije za šolstvo pri OK ZMS, ki se ga je udeležila večina predstavnikov občinskih komisij.

Pogovor je tekel predvsem o problemih ter o delu zavodov v občinah. Tako sem dobil v roke tudi tabelo procentualnega uspeha nekaterih srednjih šol v občini Center.

Podatki kažejo, da je bil uspeh na:

- tehnični tekstilni šoli 62,9 %
- kmetijski srednji šoli 60 %
- SŠTV 50 %
- šolskem centru za blagovni promet 82,7 %

- EGS 62,9 %
- centru za glasbeno šolo 93 %
- oblačilnem šolskem centru 89,7 %
- administrativni šoli 70 %
- TSS 62,6 %
- ESS 56,8 %

Vsekakor so to podatki, katerih ne smemo in ne moremo zamolčati! Da poiščemo vzroke, nam ni treba hoditi daleč.

Današnji mladi človek pač nima toliko samozvesti, da bi lahko pravilno in redno delal in s tem vsaj malo pokazal, da ve, kakšna naloga mu je zaupana.

Majhen delež nosijo tudi nekateri prosvetni delavci, ki kažejo premalo zanimanja za delo mladine ter se ji ne posvečajo v takšni meri, kot bi se lahko. Nekaj pa je tudi takšnih, ki za svoje delovno mesto nimajo dovolj kvalifikacij (tu bomo pač morali še za nekaj časa potrpeti zaradi pomanjkanja prosvetnih delavcev).

Se ena žalostna ugotovitev. Mestna mladina, ki ima mno-

go več možnosti od podeželske, kaže slabše rezultate (po pravilu: več mu nudiš, slabši je).

«Naša mladina, to so ljudje, ki bodo prevzeli delo z naših ramen,» pravijo starejši. Toda kako ga bodo prevzeli, če jim manjka osnovna ideološka vzgoja.

V večini šol so uvedli mladinske ure, ki naj bi zakrpale »luknje«, nastale vsled preobremenjenosti učnega načrta. In mladina? Ea, žalostno. Mladinske ure je sprejela indiferentno.

Vrnimo se spet k uspehu. Večina zavodov je krenila v reševanju tega problema na nepravno pot. Dijaki, ki so imeli štiri nezadostne, so morali šolo zapustiti. In vendar, tudi tu ni bilo vse v redu. Nekatere šole so preveč popuščale, učinek je bil enak ničli.

Edina rešitev je torej kreniti neizprosno po tej poti, brez vsakih popuščanj.

Ob koncu le še eno misel.

Mnogo je zavodov in organizacij, ki nočejo prikazati pravega stanja. Tako ima površen opazovalec vtis, da je vse dobro, lepo in pravilno. Ali je res tako? Ali mladinske ure res delajo brezhibno? Ali so za slab učni uspeh res krivi samo dijaki, ali pa je temu delno kriv tudi neprimeren učni načrt in nekatere slabe učne knjige (da o tistih, ki jih ni, ne govorimo)?

-ar

Sistem šolanja na učiteljsku je zastarel

- Pred kratkim je bilo v Kopru tridnevno posvetovanje učiteljskih skupin.
- Zbrali so se predstavniki vseh učiteljskih v Sloveniji.
- Pogrešali pa so predstavnike prosvetnih organov ter družbeno-političnih organizacij.

Ugotovili so, da učiteljska v novih pogojih dela še niso našla mesta, ki jim pripada. Večina šol je že doživela reformo, le položaj učiteljske je ostal neizpremenjen. Ena najvažnejših vprašanj je preobsejen učni program, saj obsega ponekod tudi do 20 predmetov. Nujna posledica tega je velika zaposlenost dijakov s šolskimi obveznostmi, tako da si poleg strokovnega znanja ne morejo izpolnjevati splošne razgledanosti. Na posvetovanju pa so le premalo razpravljali o možnostih, ki so jim dane. Premalo so govorili o vlogi mladinske organizacije in o dodatnih oblikah izobraževanja, kot so šole za življenje, mladinske ure in delo v raznih kroških in sekcijah.

Eden izmed vzrokov za izvenšolsko neaktivnost je slab kadrovski sestav dijakov. Opaziti je, da se mnogi vpišejo na učiteljske brez pravega veselja do učiteljskega poklica, zaradi tega, ker na drugih šolah ni bilo prostora ali pa zato, ker imajo zagotovljeno štipendijo. Razumljivo je, da morajo ti dijaki vložiti več truda in časa v učenje.

Prostori v katerih se vzgajajo mladi učitelji, so mnogokje potrebni prenovitve. To vprašanje je aktualno tudi na mariborskem učiteljskem. Tudi za sodoben pouk je zelo malo pripomočkov. To so stvari, ki nedvomno negativno vplivajo na dijake. Rešitev vprašanja kvalitete učiteljskega kadra je v reformi učiteljske, izboljšanju pogojev in ustanovitvi pedagoških akademij v okrajih, kjer jih še ni.

Skupna značilnost prireditve je bil slab obisk, med poslušalci je bilo celo več srednješolcev kot študentov, deloma zaradi splošne nezainteresiranosti študentov v Mariboru za kulturne prireditve, deloma pa zaradi dokaj neposrečeno izbranega repertoarja prireditve — nastopila naj bi vsaj ena študentska skupina. Zlasti na naslednje bodo morali misliti bodoči organizatorji kulturnega tedna.

Aprilski študentski teden

Od 3. do 14. aprila so se v Mariboru vrstile prireditve v okviru II. Aprilskega študentskega tedna.

Program je obsegal: turnir v malem nogometu, gledališko predstavo Hiša na robu mesta v interpretaciji amaterske skupine Slava Klavore, filmsko predstavo Peščeni grad, literarno glasbeni večer in večer slovenskih književnikov. Teden se je zaključil s študentskim plesom v hali C.

Res je, da sega po teh knjigah veliko števil ljudi najrazličnejših poklicev, dejstvo pa je, da je med »odjemalci« naj več mladine. Zato je nujno potrebna družbeno kontrola nad izdajanjem teh knjig, mnogo pa lahko pomagajo mladinske organizacije in šola.

Lara Kopus

Ob robu

Razprave o literarni plati so se pri nas več manj že polegale. Izlivi pod peres novinarjev, kritikov in drugih so bili kakor bob ob steno. Skrivnostni morilci, tihotapci, skrivnostni jezdeci, vesoljski piloti, amaterski detektivi in seveda nepopisno lepe-lepotice so vedno strašilo pri nas. Kriminalni romani najsiromašnejših kvalitet, li monadarske ljubezni in prazna fantazija je vsebina romanov, tiskanih na najslabšem papirju in kričečimi ovitki. Najbolj znani so romani X-100, Mali romani, Plavi dodatek, Zeleni dodatek in nekateri romani takšne vrste, ki izhajajo celo v samozaložbi. Mesečno izide približno 650.000 izvodov takšne plaže. Potemtakem prebira te romane 3.250.000 bralcev, če po običajni praksi računamo, da bere izvod pet ljudi. Med njimi je velik del mladine. Res je, da je zabavna literatura potrebna, vendar ne takšna! Medtem ko pregledajo umetniško delo pred izdajo strokovnjaki, izhajajo brez kontrole na tisoče brezvrednih in škodljivih romanov. Le-teh ne kazni samo brezvredna vsebina, ampak tudi primitiven jezik in slog. Prav gotovo imajo ti romani kvari vpliv na bralce, posebno na mlade. Uredništvo študentskega lista »Naši dan« je pred kratkim izvedlo natečaj z naslovom: »Vpliv šunda na mladino.« Mladi sodelavci iz raznih krajev so pisali o primerih, kako so njihovi prijatelji, sošolci in znanci pod vplivom teh romanov postali surovi, nesramni in so v šoli nazadovali. Nekateri so si oskrbeli orožje in ga potem tudi uporabljali. To so dokaj zgovorni dokazi o kvarnem vplivu takšne literature.

Založbe, ki izdajajo te romane, se izgovarjajo, da z dobičkom lahko izdajajo drugo literaturo. Torej je to zanje samo zdraviljenje blagajna. Vendar verjetno niso nikoli pomislili, da bralec, posebno mladi, ki seže po teh romanih, ne bo mogoče nikoli več v roke resne knjige z umetniško vrednostjo.

Res je, da sega po teh knjigah veliko števil ljudi najrazličnejših poklicev, dejstvo pa je, da je med »odjemalci« naj več mladine. Zato je nujno potrebna družbeno kontrola nad izdajanjem teh knjig, mnogo pa lahko pomagajo mladinske organizacije in šola.

Pomlad, oh, pomlad...

Pomlad prihaja v deželo. In mladi ljudje držijo fige: »O, da bi se vreme ne poslabšalo in da bi klopi v parku ostale suhe!«

Solska vrata so zdaj tudi v glavnih odmorih odprta. Dijaki vsak čas pričakujejo nepreklicen odlok, da morajo v glavnem odmoru vsi (razen rediteljev) na dvorišče. Dijaki se še niso znašli. In pred stopniščem svoje šole še ne oblikujejo značilnih skupin kot pretekla leta. Vendar nekateri pari že nakazujejo, v kakšno smer bo krenilo bodoče udejstvovanje petošolk in vseh ostalih.

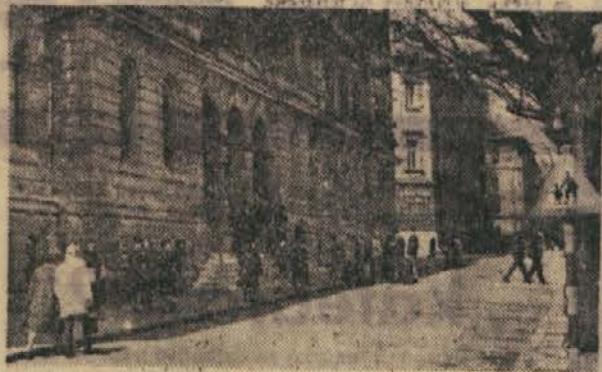
Ne bliža pa se samo pomlad. Bliža se tudi konferenca. Profesorji so pomladansko razpoloženi. Nekatere to razpoloženje spodbuja k večjemu popuščanju, druge k večji aktivnosti v nasprotni smeri.

Poznam nekega tretješolca. Namerava postati profesor. Vsak večer okrog devete pelje svojega psa v park na sprehod. Pes teka od klopi do klopi, včasih se pred kako ustavi, včasih pogleda tja, kamor bi tudi njegovega lastnika — in morda vsakega izmed nas — mikalo pogledati.

Včasih pa grozeče dvigne tace... Fanta nihče ne upa nadreti, ker se pes tako pristržno smeji...

Tako moj znanec posnema svoje bodoče kolege, seveda tiste »z večjo aktivnostjo v drugi smeri«. Oh, bodoči dijaki, jočite se!

Franček Rudolf

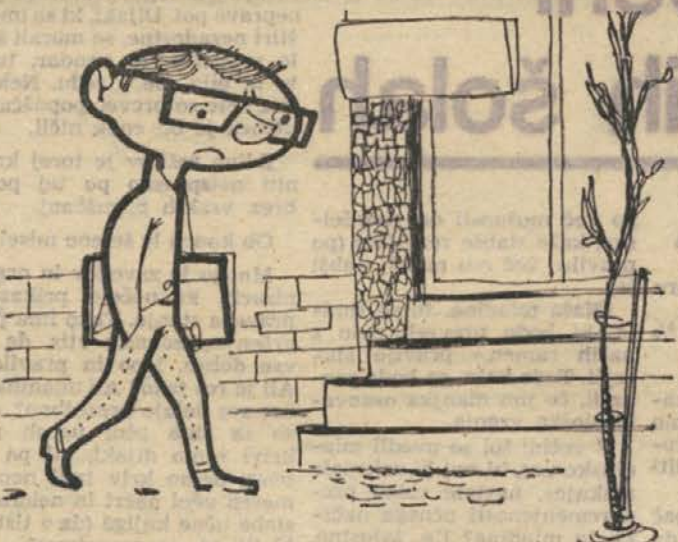
Basni

Človek je srečal medveda, ležečega na gozdni jasi. Medved se je držal za trebuh in se hahljal, da so z drevesa frčale drobne vejice.

»Čemu se smejiš, dobri kosmatinec?« ga je vprašal.

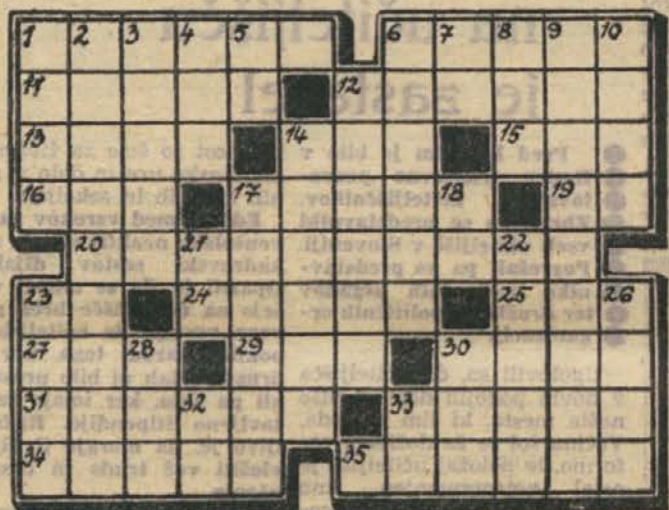
»Društvo čebel me je na svoji seji izvolilo tretjič za direktorja njihove zadrugel«.

Nauk: Čebele vedo, da kosmatincu ni treba prešturirati fakultete, da se v temnem gozdu nauči lizati med.

Hudiča, ko sem šel zadnjič na predavanje, je še ni bilo. Kdaj je le zrastle?

Križanka

VODORAVNO: 1. umetniška delavnica, 6. prekop, 11. francoski skladatelj — impresionist (Maurice), 12. strokovno mnenje, 13. možko ime, 14. drog, 15. krojaška potrebščina, 16. čebelna tvorba v panju, 17. vrsta sukna, 19. oblika pomožnika bili, 20. pristaš filozofskega nauka, ki pojasnjuje svet iz naravnih vzrokov, 23. okrajšava za starejši, 24. sosednja celina, 25. lomljenje, 27. gibanje v zraku, 29. števniki, 30. ime filmske igralko Hayworth, 31. operni kompozit verističnega stila in mojstrski interpret Beethovenovih klavirskih del (Eugen d'), 33. kovina (znak Cu), 34. angleški filozof, utemeljitelj empirizma (Francis), 35. španski čeki, vir tuoz svetlovnega slovesa (Pablo).

NAVPIČNO: 1. grški bog vojnega klavja, 2. južnoitalijanski ples, 3. špansko žensko ime, 4. zdravilo, 5. dva soglasnika, 6. planinski greben na Hrvaškem, 7. ploškovna mera, 8. reka v Angliji, 9. največji učenjak in edini sistematični filozof starega veka, doma v Stagiri (Grčija), 10. časovna enota, 12. element športne igre z žogo, 14. grško mesto ob enako imenovanem prekopu, 17. mesto v Svi, 18. kemijski znak za nikelj, 21. kazalni zaimok, 22. izdelek likovnega umetnika, 23. nedober, 26. planet, 28. označba za jeklo, 30. etiopski ple, 32. dva samoglasnika, 33. kemijski znak za barij.

Odbita karikatura

Vidiš, ta ne more propasti! Od 1945. leta riše samo z rdečo barvo:

(Studentski list, Zagreb)

Ivo Cimerman: Smeh in jok

Humoreska

»Hja, zemljani — v življenju moraš previdno brusiti tudi možganske, ne samo pote ta čevlji. Zaostalega te boča stvari in spoznanj pusti ob strani kot avto obrizgane čestne kamne. Dandanes moraš biti nujno so-list, ki spi samo in vedno v isti postelji, da se v večjih ne nalezne bolj. Vsako znanje je že tako izpopolnjeno in obsežno, da pomeni vtikanje nosu v vsemogoča znanja nevarnost za povečanje prebivalstva v norišnicah.«

Prisluhnem izobraženemu človeku, intelektualu. »Meni naj izročijo letni obilni! Pisal bi takšna zakona, da bi morali ljudje mimo javnih ustanov in kulturnih delavcev s klobukom v roki, ne ozirajo se na plešo. Tako pa... dežuje. Ogorčen besnim, grizem, praskam, tulim in — pišem. Stotere možnosti vidim, cel podzemeljski metro poti in načinov za približevanje ljudem, a k njim ne morem. Odganjam temo, iščeč zvezdo duha. A ljudje — ti ne iščejo znanja, pač pa veselje, temeljito pozabo, ne iščejo lepote, temveč le denar, užitek in tukanje vizer stvari. Pri tem pa pozabljajo, kako božanski je vili-lamin zdravega ha-ha, smeh dobrega človeka.«

— Blatno stvaritve je v tem, da s pomočjo potapljanja v svojem miselnem sistemu združiš mišljenje množice, sok vseh duš in jih poba-žaš po razgredih celih. Morda jih bom spoznal šele čez nekaj ur — ali deset-letij. Ti veš?»

»Glenj-čeka, sem pomislil. Nadalje-val je:

»Vzemimo moj stvarilni vzgled brez-upnega poskusa tragi-humorista. S smehom jim ublažim dušo, zmanjšam putz in strah pred oblaki.« sem si med jokom dopovedoval. Sklenil sem napisati nekaj, kar bo imelo roke in glavo, tudi rep. Skratka — hotel sem iztisniti žaroto, glibo, skladnopoljo, vsem neškodljivo zgodbo — takole za sobotno popoldne. Natanko, kot pravim hotel sem! Zgodbo brez junakov, vitezov, kraljev ali princes. Iz gole, saucate radovednosti, kaj današnjemu človeku izvali nasmeš na li-ce, srce dapolni s hrepenenjem, oči s solzami. Miniaturalni poskusek, hlepč radovednosti:

Napišem, raznožim. Radiram, korigram. Nato preverim. Spiham prah s pravopisa iz leta 1950, hačlilih, tak, no — seveda: med današnjo uporabo govorico in meni znano so spre-membe, prepadi, preporečki, da ne

črhaem preveč. Napišem torej grozo-vito, grozljivo zgodbo, da se mi pre-strašeni lasje dva dni ne uležejo, kot vojaki na fronti. Polmistično zgodbi-co, da: Duhovi, tema, ostanki vraže-vernosti. Prikazni, ki se gredo kav-bojke na zapuščenem pokopališču. Motiv je prastar, kajpak — vendar bo izdatno vzbujal grozo aktivnostnega in onostranskega inozemskega življe-nja brez vize.

Skrivaj opazujem bralce, obraze. Nič groze v očeh, nič drgetanja hla-čnic, da o strahu ne zinem. Niti moč-je solzice nikjer. — Pa, pa — široki smeh: ho-ho, he-he, in temu alično. Kot kanibal razbijam po mizi, česnam nesmisle. Ne dojamem, ne ujamem. Bom še svetil svetil in razsvetil? Tr-kam se po čelu. Zaman. Opazujem modrine neba.

Napišem humoresko. Z vsa... hm — no, z vsa rutino: preprosto z že-lom. Odras dober ozadje je strast, čutnost, v ospredje pa sili lepota pri-mitivizma v uživanju in nezvestobi. Ustvarim in čakam. V deviški beli marmor našega nerazumevanja za na-predek sem vklesal nove črke. Dol s temo srednjega veka, sonce gor! To je humoreska. si pravim, to je homba, skorajda sex-bomba.

Prilajajo zveržena pisma, pisemca, katalogi, zaboji, knjižnice A-hov in O-hov, letopisi, Gore objokanih, ga-njenih in vdanih črk priznanj v de-viški melanholiji tronutka ob moji čr-tici. Rušem si lase nad levim ušesom, kot zaklen zbehan poslanec. Jočem z vsem. Grižljam nohte, vrtim kra-vato.

Poraženo hlipam: »Človek se muči in muči, namuči. Hotel sem, tristo ze-lenih, en plavi — humoresko in glej — lakrene solze v očeh bralcev! Vrag in čirne, ne zmorem, ne vem?»

Neka moraka deklara, boginja, mi je s širokim zavoj napisa: da je moja duša neumrljiva, neuničljiva, kot sploh mnoga velike duše — tak-ko rekoč večna živostiva. O, da bi jo spoznal na morju! Tako pa — osek:

Cepim na kožo, polnem pisem. In spet se s desnico trkam na levem senču, v levico pa po čelu. Prežku-lam trdnost. Za vsak slučaj. — Da-nes človek ne ve, ne čem in. (Stoji ob izloži in misli, da so šimpanzi krotke živalce. Hodi po ulici brez av-tomobila in telefona straze... Na morje potuje v škornjih. Hrani se v meni.)

Ne ve več, če so solze smeh ali smeh solze... ali... ali le nabo-be... samo majcen naroba...

Izgubil sem živi stik z življenjem, z množico, virom navdihov. Glava mi kinkne nad pravopis s posušeno su-jnost: »Hap-čilih, haap-čilih«

Volk je srečal lisico.

»Kako vitko in polno je tvoje žametno telo. In kakšen pravilni lesk ima tvoja dlaka! Za tvoje oči ne najdem besed.«

Lisica pa je zarenčala: »Se sreča, da imaš tudi ti rep, kakor jaz, Dlako-cep-ček. Si spet ostal brez de-narja za samopostrežno?»

Nauk. Zgodovina še ne ve za bitko, v kateri bi kakšen volk prevlečil lisico. Mnogo zgodovinskih lisic pa je prelisičilo lačne volkove.

Lev je srečal rejnega zajca, ki je sedel za vola-nom volksvagna in buljil v levjo kletko. Zahotelo se je levu dobrotnega grižlja-ja. Toda zaman: bil je v kletki, ki je imela namesto železnih prečk prečke iz skript.

Nauk: Lačni levi zaradi načrtnega napredka v go-spodarstvu ne morejo na-sesti basni o debelih zajč-kih.

I. Cimerman

Bralce obveščamo, da je nekako pred enim le-om umrla kot žrtev subakutnega nerazumeva-njtitisa

„katedra 62“

prvi in zadnji natečaj za najboljšo popevko Ma-ibora